

FOGLALAT: Magyar- és Erdélyország (nemesítés; kinevezések 's előléptetések; Ugocsa megyei tisztújítás; a' 17 sz. oláh határhozrezedi kerületben iskola-
alapítás; Eszterház helységben repaczkor-gyár létesül; kam. tud.) Portugália (ismét ministerváltozási hírek; 's a' t.) Spanyolország (Espartero Pamploná-
lan; újabb mozgalmi a' két tábornak; 's a' t.) Anglia (parlamentnyitási rend; még néhány adat a' guildhalli lakomáról; O'Connell a' dublini kézműves-
gyűlésben; a' parlament megnyitk; Abererombly közakarattal ismét alsóházi elnökül választatik; Alsó-Canada egyik kerületében függetlenségi nyilatko-
zat; 's a' t.) Franciaország (Dupin 's az új kamra; a' követek osztályzata, 's az osztályok elve, célja, lapjai 's vezérei; constantinei 's algieri hírek;
Valée napi arancia Medschez-el-Hammarbau; 's a' t.) Németország. Oroszország (Odessaban dögvész (pestis) pusztít; 's a' t.) Amerika. Törökország. Gabo-
nár. Pénzkelet. Dunavizallás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ő es. kir. ap. fölsége f. é. oct. 30iki határozatában kesseleőkeői
Majthényi Antal es. kamarást, 's Liptó megyei főispán-helyettest ma-
gyar báróságra; nov. 16iki rendeletében Eichholz János sz. kir.
Pest városa bíróját magyar nemességre emeln; nov. 18iki végze-
tében Waldstein József gr. m. kir. helytartósági tiszt. titoknokot
ugyanott tiszt. tanácsossá; 's nov. 14iki határozatában Molnár Péter
nagyváradi lelkészt debreczeni kispóposttá, lelkészszé 's egyszers-
mind nagyváradi diákszertartásu kanonokká nevezni méltózt.

Nov. 13kán Ugocsa megyében a' tisztújítás megtörtént N.
Szőlösön b. Perényi Zsigmond főispán és 7vir elnöksége alatt követke-
ző módon: első alispán: Ujhelyi Sándor felkiáltással, 2ik Vasady Gábor;
főjegyző: Egry János, első al: Fekete Ferencz; másod al: Ujhelyi
Ferencz; fő adószedő: Morvay László; számvevő: Zoltán Pál; fő ü-
gyész: Butykay Menyhért, első al: Tóth Ferencz, 2dik al: Bor-
bély Bertalan; főbírák: Szentpály László 's Ferenczy Ignác; alszolgb.
Kornis Imre 's Rátonyi Lajos; esküttek: Ujhelyi Rajmund, Lator
György, Tegze Károly 's Osváth István; Levéltárnok: Gulácsy Sán-
dor; segéd: Zohon Dániel; várnagy: Király Dániel.

A' 17számu oláh határhozrezedi kerületben, Erdélyben, ed-
dig léteztek ugyan némi iskolák; de koránsem felelték meg annak,
mit illyes intézettül várhatni. Értelülvén erről ő es. kir. ap. föl-
ége, f. é. mart. 20iki határozatában, az említett kerület öt külön hely-
ségiben mindenütt egy tanítót méltóztatott fogadtatni 120 pfgó frint-
nyi rendes évdíj mellett, melly 150 forintra emelkedhetik, ha jól
alkalmazzák magukat. Ezenkívül iparra sörkentesül papir, könyvek
's egyéb jutalmak is fognak kiosztatni a' tanítványok közt. Ez öt új
iskola f. é. sept. 16án nyílt meg. Ezen örvendetesünnepélyre nagy
számu közönség gyűlt össze a' környékből 's igen számos tanuló.
Mind az öt új iskolát illő díszü isteni tisztelettel avaták föl, melly
után a' kerületi püspök-helyettes, kire ez új tanító Intézetek kor-
mányzata bizaték, velős beszédben inté a' tanítókat 's tanulókat kö-
telességeik pontos teljesítésire.

Galanthai Eszterházy Pál hg. Eszterház helységben Ehmann
Károly kerületi építész által a' volt hangászpületbül repaczkor-
gyárat készittete.

A' m. kir. udv. kamra Vass Sándor bántási bányászigazgató-
sági 's kerületi törvényszéki másod-jegyzőt rozsnjai bányamesteri
's törvényszéki helyettség; Schreiber Károly kassai 30ad-'s bank-
hivatali ellenőrt ugyanott pénzszedővé, 's Kaim Kamill gyakornokot
írnokká; Berner József diósgyőri praef. hivatali másodírnokot tokaji
kasznárrá, helyére pedig Andreanszky Aloiz írnokot alkalmazá. —
Rosenfeld Mihály erdélyi bányász - kincstári tanácsos nov. 4iken,
Resch Mihály ligeti 30ados pedig oct. 20ikán meghaloztak. Kam. tud.

P O R T U G A L I A.

Alentejokban iszonyu pusztításokat visznek véghez a' gueril'
la-cspatok 's már több csatában megszalaszták az ellenők küldött
katonaságot. Oct. 20ikán 21ik születésnapját üllé Lissabon d. Fer-
nando királynak; de az egész tisztelgés igen hidegen ment véghez;
a' kikötőben valamennyi angol 's francia hajó lobogókkal födé árboczt,
's a' portugál hajók csak szokott mindennapi zászlajokat tűzék ki.
Este pedig, midőn a' szép ifju király kecses, ujra viritó hitvesével
's a' még mindig szép braziliai császárnéval megjelent a' színházi
páholyban, alig mozdult néhány kéz tapsra, és éljentépen nem le-
hete hallani, távoztukat pedig észre sem vevé a' közönség. A' Diário do
Governo ismét mintegy 50 katonatiszt 's polgári tisztviselő elbo-
csátatását közli, kik mindnyájan Saldanha összeesküvésiben része-
sültek. Összesen már 400 katona 's ugyanannyi polgári tisztviselő
veszté kenyerét azon célvesztett lázadás miatt, 's ez számos csa-
ladot sír szélire vezérle. A' ministerváltozás még nem történt meg,
minek hír szerint Sa da Bandeira oka, ki ministerség-alakításra meg-
hivatván, testvérét szeretné tengerész-ministernek becsempezni, 's
mivel erre senki sem akar segédkezetek nyujtani, hanyagul veszi
föl az egész ügyet 's nem törekszik új ministereket neveztetni,
miért a' régiek épen nem neheztelnek, mert igen szeretnének po-
czon maradni. Bomfim b. das Antas fővezért kinalgatja hadministe-
ri tárczával; de az öreg katona jobban ragaszkodik a' tetlegi ha-
talomgyakorláshoz, mint annak pusztá árnyékához, melly még a-
zonkül olly súlyos felelősséggel páros. Sa da Bandeira ugyane' tár-
czát Vasconcellosnak ajánlá; ez azonban csupán azon föltét alatt nyi-
latkozték késznek azt elfogadni, ha tüstint elég pénz adatnék rendelkezési
alá a' hadsereg egész zsoldkövetelésinek kielégítésire. Mivel pedig e'
kivánatot nem valósíthatni, tehát az egész ügy ismét félbenszakadt. —
Guardo 's Castello Branco kerületekben legutóbbi időkbenszonyu
rakonzállankodásokat vittek véghez a' miguelpártiak, elannyira, hogy
a' hatóságok szigoru 's hathatós rendszabály-hozásra szólíták föl a'
cortest e' kiállhatlan baj sükeres orvoslásaul. Cavilhaonál 188 nem-
zetört fogtak el a' lázadók; kik közül mindazáltal másnap a' nagyobb

rész szerencsésen megszökött. Fundao mellett ellenben a' miguel-
pártiak kaptak szigoru véres leczkét; 27 közülök halva maradt a'
csatatéren, 153 pedig mint fogoly csata után agyonlöveték. A' cor-
tes folyvást az új alkotmányrul vitáz, 's mondhatni, már több he-
lyes javítást hozza indítványba.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

Oraa legközelebbi csatavesztésirül valenciai oct. 25ki leve-
lek ezt írják: „Oct. 25kán Cantavieja környékibül távozni kényte-
lenülvén Oraa, Valencia felé fordult; utközt azonban Chert vidékén
négy lieunyire San Mateoutul, számos carlosi csapat rögtön meg-
támodá sergeit. A' lázadók több igen jó fekvésü dombot tartván
elfoglalva, igen sok kárt tőnek az összeszorult alkotmányosak so-
raiban. A' csata hevét számos halott bizonyítá, 's Oraa csak tete-
mes vesztésé után tudott a' szük völgysszorulatokból kimenekedni,
's jelenleg Xericoban tartózkodik. — E' baleset rendkívüli öröme
lobbantá a' carlosiakat, ámbár az egész csata csekély fontosságu
's csupán a' rossz helyzet engedé azt megnyerniök.

A' pamplonai hatóságok kérelmet intéztek Esparterohoz 's
egyszersmind a' ministerséghez, segélyért mostani nyomasztó álla-
lapotjukban, melly az ellenség e' tájon terjeszkedésibül háramlott
a' városra 's környékire, minek következtében Espartero, miután
válasziratában hathatós segítséggel vigasztalá Pamplonát, f. h. 10én
23zászlóaljjal 's 11lovasszázaddal véletlenül személyesen megje-
lent az említett városban, hol majd Saarsfield gyilkosít alkalmasint
szigoru büntetés érendi. — Amurrioban, a' trónkövetelő főtábor-
szállásán, lázadás ütven ki, Carlos kénytelen lön Villarealt szaba-
don bocsátni, ki azonnal születéshelyére vonult vissza, 's halározot-
tan vonakodék többé szolgálatot vállalni. „A' carlosiak táborzási ter-
ve“ czím alatt a' Bon Sens ezt írja: A' trónkövetelő iszonyu meny-
nyiségü nadrágot, csizmát, 's egyéb öltözetet kapván, nem sokára meg-
nyitandja téli táborzását; sergeinek Castiliába visszatérése már el van
határozva; de sem a' trónkövetelő, sem rokona, Sebastian infans,
nem vezérleldik személyesen a' támadólag munkálandó sergeket,
hanem Garcia leend főparancsnok, 's alatta Sans tábornok. A' szá-
lívány Murillo 's Tudela közt menend által az Ebron 's egyenesen
Villoslada felé nyomuland. Ezalatt Zariateguy fezer biscayai 's 2-
ezer arragoni katonával Esparterot szándékozik folyvást munkalat-
ban tartani, több helyen Ebro folyamon átmenettel fenyegetözve.
Garcia és Sans már megtevék a' szükséges előmozdulatokat minél
előbbi egyesülhetésre. Garcia mindenekelőtt sierra de Urbionban-
törekszik erős állásba helyezkedni, 's ha ezt csakugyan létesitheti,
ugy ismét veszély fenyegetend a' fővárost. Ekkor Espartero is kény-
telen lesz megfordulni, 's a' trónkövetelő, Sebastian infans, 's Za-
riateguy bátran nyomulandhatnak Raynosán által Castiliába, míg Cabre-
ria Oraat fogja foglalatoskodtatni, Cabannero pedig Alsó-Arragoniát
föllázasztani.“

A' Mundo nov. 8iki száma szerint, 7iken Madridban ko-
moly lázadás vala kitörendő, mit azonban a' jól előre mindenről ér-
tesült kormáay még kitörése előtt szerencsésen elnyomott. Az össze-
esküttek minden börtönt megnyitni, 's a' kiszabadult foglyokkal a'
főváros téreit elfoglalván, a' tiszta alkotmányt (az 1812it) kikiál-
tani 's több nagy befolyásu személyt, mérséki párttal ezimborás-
kodás ürügye alatt meggyilkolni szándékoznak. — Egyébiránt
már ismét ministerváltozást rebesgetnek Madridban, melly nem so-
kára az új cortes összeülése után fogna véghez menni; azt is hir-
lik, hogy a' „spanyolországi grand“ czím „nép grandja“ nevezet-
té fog legközelebb változtatni. A' pénztözséreket egy munkalat
foglalatoskodtatja jelenleg Mendizabálnak, mellyel a' kormánynak
állítolag igen nagy kárt, de magának 's bizonyos Bertodano tőke-
pénzesnek annál több hasznót okozott.

Perpignanból érkezett legújabb telegrafi sürgöny szerint
Cabrera nov. 7iken Torentebe érkezék egy lieunyire Valenciától
10ezer emberrel, 500 lóval 's öt ágyuval. Sergeik kegyetlenül du-
longtak a' közel falvakban, 's az 1200 főnyi őrség nem merészke-
dheték kirohanni a' pusztító rablók ellen. — Barcelonaban 5ezer fő-
nyi nemzetőrséget alakított nov. 11én a' hatóság. Egy más 4ezer
főnyi carlosi csapat Iguladaboz közelite, de a' királyné néhány ezre-
de közeledtére azzonnal a' hegységbe vonult. —

A N G L I A.

A' parlamentet nov. 15én nyitandja meg a' szokott biz-
tosság, melly iránt a' lordkancellár már minden szükséges ké-
születet megtőn. Mihelyt elegendő számu alsóházi tag leend föles-
ketve, azonnal a' házelnök választása menend véghez, 's azután a'
többi követ fölesketését folytatják. A' felsőházban is fölesketéssel
töltendik el nov. 15—18 napjait. Ez utóbbiban Portman l. hozandja
indítványba a' trónbeszédre adandó válaszfőiratot. Az ujonan választott
alsóházi elnök nov. 16án megjelenend a' felsőház sorompji előtt ki-

parókában 's díszkarddal, 's megkapván a kir. helybenhagyást, szokás szerint megújításukat kívánja az alsóházi szabadítékoknak, minők: a szólásszabadság, bebörtönözhetetlenség, mentesség 's több más képviselői méltósághoz kívántató kiténtetés. Ezek megnyerése után, a fölesketéseket fogják folytatni, 20ikán pedig ünnepélyesen megnyitandja ő fölsége az ülést. Hír szerint a szabadalmú párt ismét Abercromby edinburghi követet ajánlandja alsóházi elnökül, a conservatív rész pedig Manners Sutton Károlyt, ki a mult parlamentben 310 szóval maradt amannak 316 szövege ellenére kisebbségben.

Londoni lapok mindegyre fáradhatlanul töltögetik szeletiket a city-ünnep részletes leírásával. Utóbbi adatok szerint, csupán a kir. asztalon diszelgett arany edények böcse 150ezer font sterlingre ment, az egész lakoma arany-ezüst készületeit pedig 400ezer font sterlingre böcsülük (tíz millióra váltóban!). A lordmayoron kívül még Wood Mátyás aldermant 's a city szabadalmú parlamenti követét is baronétté nevezé a királyné. A számtalan ragyogó drágaság közt leginkább kitént egy óriási gyertyatartó vert aranyból, mely kétezer latot nyomott, 's az aranyműves czéhtől kölcsönözötték az ünnepre. Már említők, miszerint mindenki rettegett Londonban, hogy a parókás aldermanek 's községtagok nem a szokott uton jövevénynek le lovaikról, 's egy közülök csakugyan le is pottyant a sárba, a többi pedig, mindenütt elég ügyetlenül a legnagyobb sárban lovagolván, annyira elpiszkítá feszes nadrágát, hogy a nézők borzadva gondolák: ugyan mikép fognak ez érdemes uraságok szép királynéknak kitént megjelenhetni? de mint bámultak ezek, midőn a tisztos gentlemanek, lovaikról leszállván, sáros nadrágikat lehúzák 's kitént, hogy azok csak föstett vászonból valának készülve, a nemesb kelméből készült alsóknak piszkotul megóvatásukra. A légszuszítást mindent fölül mult, mit eddig hasonló esetekben Londonban látni lehetett; egyedül maga a terem világítása annyit fejte ki, mennyit 40ezer viaszgyertya képes terjeszteni. A guilhalli lakoma után a rendőrség egy csinos öltözötű fiatal némbert csipett föl, ki minit állítá, emléket akarván birni azon örvendetes körülményre, hogy ő fölségivel lakmározhaték, egy poharat 's ezüst kanalat magához dugott. E' hüérzetű hölgy hivatalanul csúszott a terembe. A szörnyű tolongás, mint az előre várható vala, csakugyan nem mult el szerencsétlenség nélkül, noha mindent elkövetett a kormány annak elhárítására. Tizenkét ember kisebb nagyobb mértékben megsérült, egy kis leányt pedig a világításkor Adelfi színház közelében agyon nyomtak.

Nov. 6án megjelenvén a dublini általános kézműves-egyesületi gyűlésben O'Connell, ismételve előadá okait, mellyek következtében egyideig fölhagyni szándéka az izgatással, 's a jelen kormányt segíteni, mellytől igazságot reményelhetni Irlandra nézve. Ezután három végzést hozta indítványba: az első nyomasztónak 's igaztalannak nyilvánítja a szegényi adó mostani beszédét, melly annak felét a földbirtokosra szabja, mi által nem kevesbül, hanem inkább szaporul a szegények száma Irlandban; a 2dik így hangzik: „Leghathatósb kifejezésekkel kárhozzátjuk a titkos törvénytelen egyesületek 's főleg azon kegyetlen fonák társulati rendszert, melly e' főváras 's környéke lakosj közt mutatkozik, 's legborzasztóbb vétségeket 's erőszakos vérontást szült. Kényszerítjük mind azokat, kik jelenleg e' nemtelen czimboraságokkal kapcsolatban állnak, annak jól meggondolására, miszerint idegen tulajdon és személy erőszakos megtámódása nem javít soha a dolgozó néposztály sorsán, sőt inkább veszélyezteteti jövődjét 's pusztító vést áraszt a hazára.“ A 3dik határozat-indítvány a titkos szavazást tárgyalja, 's a két előbbivel együtt egyhangulag elfogadták. — A Spectator szerint O'Connell, szoros barátságával a miniszterekkel, ezeknek használt ugyan; de magának tetemesül ártott, 's hatalmát igen megcsökkenté. „O'Connell, mond az említett lap, a nemzeti társulat fölmozgatásával újabb jelét adá ismét céljának, melly szerint irlandi befolyását a miniszterek terveinek szándéka alárendelni, mert ha azon társulat a parlament-ülések alatt folytatná munkáját, az ellenzés terhelhetné a minisztereket; így azonban csupán választási egyesület nevével ruházhatván reá, melly pillanatnyi munkáját végezve, következtetés nélkül ismét elszólt, szemrehányás épen nem érheti a minisztereket. O'Connell beszéde, mellyben a kérdéses fölmozgatást indítványba hozá, 's Cloncurryhoz intézett utolsó irata nyilván bizonyítja, hogy bátorsága némileg csüggedezni kezd, mivel nem vala képes honfővárosi lelkesületre buzdítani a miniszterek iránt, melly nem képes Irland óriási sérelmeit orvosolni. A legközelebbi ülésektől épen nem várhatni egyházi vagy egyéb javítást, 's a miniszterek bátortalanossága vagy ügyetlensége legsúlyosb helyzetbe taszítá O'Connellt, mellynél súlyosbát népvészést nézve nem is gondolhatni. Szükség tehát, hogy ismét függetlenül lépjen föl, különben dicsősége 's cselekvés-ereje menthetlenül megszűnik.

O'Connell a stokporti lakomára utaztában nov. 11én Liverpoolba érkezék, hol a boltoni reformerek reggelire hívák meg. Az izgató a parlament-szünetet rendkívüli munkásságban tölté, elannyira, hogy sok napközbeni foglalatossági mellett még Irland történetiben is búvárkodék, mellynek sükere „Memoirs of Ireland“ cím alatt alkalmasint nem sokára világot látand. — Nov. 8án Dublinban irlandi árvák gyámolítását eszközölő egyesület lakomáján jelenvén meg O'Connell, a domást írta a királyné egészségére, 's többi köztezt mondá: „Hatvan tél vonult el fejem fölött 's öregség hava hullott rám; de szívem most is olly hön dobog, mint valaha. Valamint Aetna hóleple alatt örökös tűz lobog, úgy ég szívem is olly forrón, mint akkor égett, midőn először léptem viharos politikai pályámra. (Nagy

tetszés.) Most az irlandi nép nem vásárolt hódolatát viszem fűns, királynéknak trónjának lépcsőjéhez; mert bár mi következzék, mégis Irland mindenkor megőrzendi hűségét. Nevezetes még egy nyilvános irata O'Connellnek, mit nov. 9én Dublinból az angol-egyházi papsághoz intéze, 's mellyben új tervet közöl a fontos tizedkérés elmellőzésére. Ez irat rövid tartalma következő: A papság, valamint azt a mult ülésben ministeri törvényjavaslat kíváná, mostani tizedéből 70pCentet kapjon, de az országos pénztárból; az irlandi rendőrség költségit ellenben, mik eddig az ország pénztárát terhelék, megkívántató mennyiségben az adótul ment jószágokra rovasák. Továbbá a rendőrségiköltség most 600 ezer font sterlingre rug ugyan évenként; de Irland azon pillanatban tüstint nyugotabb lesz, midőn a tized megszűnik, 's így a rendőrséget azonnal kisebb számra szállíthatni; minden egyes földbirtokos pedig hathatósan fog munkálni a béke-föntartáson, mivel saját erszénye bánja, ha kerületében nagyobb rendőrsapatra van szükség.

London, nov. 15én: Ma nyílt meg parlamentünk, 's a felsóházban délután harmadfélkor meglehetősen számu peer volt jelen, kikhez Cottenham lordkancellár e' szótát intéze: „Mylordok, mivel ő föls. nem tartá szükségesnek mai személyes megjelenését a parlamentben, tehát küldöttséget bizott meg a nagy pöcséttel a parlament-megnyitásra.“ Erre Lansdown, Conyngham, Duñcannon 's Mulgrave elfoglalák mint lordbiztosak üléseiket 's a fekete botú bévezetőnek (Usher of the black rod) parancsot adának az alsóházi tagokat meghíni. Ezek nagy számmal jelentek meg a soromp előtt, köztük Russell J. 's egyéb kabinettagok, és az első titoknok (chief clerk) mint elnök-helyettes. Most a lordkancellár ismét föllála, mondván: „Mylordok, 's uraim az alsóházbul! Parancsunk van önökkel tudatni, miszerint a két ház tagjainak fölesketése után, ő föls. személyesen nyilvánítandja a jelen parlament összehívására okait. Ő fölsége kívánja, hogy önök, uraim az alsóházbul, tüstint azon helyre menjenek, hol közönségesen összegyűlni szoktak, 's azonnal elnökválasztáshoz lássanak; a megválasztottat pedig holnap 2 órakor ő föls. kir. helybenhagyása végett e' soromp előtt bemutatni el ne mulasszák.“ Az alsóházi tagok visszavonultak, míg a londoni püspök a szokott imádságokat mondá. Ezután a lordkancellár letévé hűség esküjét, 's elfoglalván helyét a gyapjuszákon, azonnal a lordok fölesketése következék. Ezalatt az alsóházi tagok visszaérkezének teremökbe 's az első titoknok elfoglala helyét a szószék előtt. Shav Lefevre (szabadalmú) megszólal. Figyelmezteté a házat, minő fontos 's nehéz, főleg a csak most végzett választás szülte pártíngerültségben e' ház elnöki hivatala, 's minő tulajdonokkal kell az arra emeltetendőnek birni; józan ép ítéllettel, tökéletes párttalansággal 's karakter-szilárdsággal. Mind e' tulajdont nagy mértékben bírja Abercromby, 's azért szerencséje van őt most e' ház elnökeül ismét megválasztatásra ajánlani. Strutt Edward radical követ támogatója az indítványt. „Kí, ugymond, Anglia történeteit ismeri, vagy a francziországi eseményeket félszázad óta figyelemmel követé, az tudja, miszerint a törvényhozó gyűlés vitáinak rendezésitül igen sok függ, főleg pedig a mi gyűlésinkben. Meggyőződésem szerint az egész házban egy tagot sem találhatunk, melly e' magas hivatalt maga résziretöbb dicsőséggel, 's az országra nézve nagyobb haszonnal tudná viselni, mint igen tisztos barátom, az edinburghi követ. (Halljuk!) Rendületlen párttalanság, 's mindig éber figyelmesség, megelőző magaviselet minden iránt, ki őt a ház ügyeiben kérdezni kívánja, tiszta ítélő tehetség 's elhatározottság, párosulva legalapb törvényismérettel 's jogászati gyakorlattal, valamint szinte sokszorososan megismért buzgalommal e' ház szaditékinak föntartására: ezek kitént tulajdoni igen tisztos barátomnak. Mult első átvétele e' hivatalnak különösen súlyos körülmények közt történt; legnagyobb politikai ingerültség korszaka volt az, 's ő csak igen csekély szavazati többséggel (10 szóval) választaték meg e' háznak; de csak szigorú valót szölok, ha mondom, miszerint magaviselete e' széken ollyan volt, hogy nem csak politikai barátinak nyere meg bizalmukat 's nagyrabecsüléseket, hanem e' ház nagy többsége is általányosan megüstizelé őt azzal. Névszerint itt csak azon javításokat kívánom említeni, miket ő e' ház magányos ügyeinek vitele iránt létesite (azaz a magányos javaslatok földolgozása-ról) 's az elég leszen méltó dicséretére.“ (Tetszés mind a két oldalról.) R. Peel: „Nem szándékom ellenzeni az átelleni tisztos tag indítványát. Olly kérdések vitatása, minő az elnök-választás, súlyos és csupán a mindenkori körülményektől függ. (Halljuk!) A mostani körülmények közt 's azon tekintetből: mint teljesíté elnöki hivatalát a mult parlament ülésben az igen tisztos ur, nem ellenzem ismét megválasztatását. (Halljuk!) Erre még annak meggondolása is kitént: minő hatást tehetne azon csekély többség, mi erre vagy arra határozná. (Halljuk!) Félnem kell, ellenzésemet balra magyarázva látnom. Mind e' körülmény összevéve arra bir engem 's azonpártot, mellyhez tartozni szerencsém van, hogy az átelleni tisztos ur indítványában mngnyugodjunk. (Nagy tetszés.) Mi azonigen tisztos urtól (Abercromby) a ház ügyfolyamában tett javításokat illeti, egészen osztozom a derbyi tisztos követ (Strutt) nézetiben, 's reményelem, Abercromby ur folyvást figyelmére méltatandja e' tárgyat, hogy az alsóház ügyvitele még inkább könnyíttessék 's javíttassék. Tartózkodom minden említésitül az 1835iki elnökválasztási vitának, 's ismételve jelentem saját neyemben 's pártomában, miszerint hisszük, hogy az igen tisztos urnak ismét elnökszékre emeltetése nem csak e' ház tagjait, hanem az egész házat is kielégítendi.“ (Halljuk!) Abercromby halk hangon és szerény szavakkal köszöné meg a ház

bizodalmit, 's az igen tisztésbaronet (Peel) jó véleményét különösen, fogadván, hogy tehetségi szerint törekedni fog a rá bízott fontos hivatalt továbbra is köz-elégülésre vinni. Mivel senki sem kívánt többé szólani, az indítványtevő 's annak támogatói az elnökszékhez vezeték Abercromby urat, ki azt hangos tetszésiáltás közt azonnal elfoglalt. Uram! monda az új elnök, e' szék elfoglalása mindenkor legnagyobb kitüntetés minden alsóházi tagra nézve; hogy azonban, miután azt már három évig bírám, most e' ház egyhangu kívánata által rá vissza, az olly megböcsültetés, mellyet életemben legnagyobb mindenkor hálás érzettel ismerek meg. Russell J. szerencsét kívánt Abercrombynak, mondván, hogy ő e' békes kezdetet kedvező előjelül tekinti az ülés ügghaladására nézve. (Halljuk!) E' miniszter indítványára ezután szétszórt az ülés. A' ház előtt összegyűlt sokaság csudálkozni látszék az ülés illy hirtelen-eloszlásán. A' kilépő követek közül O'Connellt, ki a' stokporti lakomáruul még jókor érkezék a' fővárosba, zajos éljennel fogadá a' nép.

Nov. 16án mind a' két ház tagjainak fölesketését folytatá, 's a' lordkancellár tudtára adá Abercromby urnak, mi szerint ő fölsége helybenhagyá alsóházi elnökül megválasztatását.

Standard szerint Alsó-Canadában óriási léptekkel terjed a' lázadási szellem; több kerület nyíltan fölzendült a' kormány ellen, 's Saint-Charlesben nagy számú népgyűlés tartatván, ünnepélyes függetlenségi nyilatkozványt olvastak föl, mellyre a' nép esküvék meg. Ost. Beob.

FRANCZIAORSZÁG.

„Dupin 's az új kamra“ cím alatt a' Temps ezt írja: „A' nyilvános vélemény általánosan a' bal-középhez fordult, 's a' választások a' kerületek nagy résziben e' bélyeget viselik. Olly országban, minő a' miénk, hol a' megyetanács, helyhatóságok 's nemzetőr-tisztek folyvást ujlnak ismételt választások által, hol a' sajátó annyira szabad, hol a' követkamra olly befolyással bír a' kormányra, hogy azt gyakorlatba hozni nem is igen merészkedik, olly országban nem sokáig nyomhatni el a' közvéleményt. Szerencsés következménye ez azon törvényes szabadságnak, mellyel élünk, 's erőszakos rendítéstől többé nincs mit tartanunk, mert a' júliusi kormány intézvényiben 's chartában olly zálogot bírnak, melly hathatósan kezes a' hatalmak folyvásti sulyegyenben maradásáról. 'S épen azért, mivel a' bal-közép felé vett irány bölcs mérsékkel történt, véleményünk szerint követni tartozik azt a' kormány, 's minden ellené küzdésről lemondani. Kétségtelennek véljük, miszerint a' kamarát tulnyomó erő Dupin 's baráti körül összpontosuland, 's a' kormány nélküle vagy ellene bajosan viendhet valamit véghez. Kamraelnök alkalmasint Dupin leend tehát, noha két lap Guizot urat jelöli ki e' méltóságra, némelylek pedig Odilon-Barrot 's Dupont de l'Eure urakat szeretnék azzal fölruházni. Ost. Beob.

A' Temps nov. 15iki száma következőleg osztályozza az új követkamrai tagokat; 1) radical ellenzés: 19 (az 1834iki választásnál ugyanennyi volt.) Elve: határtalan népfölség. Célja: a' kormány rendezése lázadási szellemben, republicai statusintézmények behozatása végett. Lapjai: National, Bon Sens, Monde. Vezére: Garnier-Pagés. 2) Alkotmányos ellenzés: 56 (1834ben: 62). Elve: népfölség, gyakorlatilag az 1830iki chartától korlátoztatva; de elméletileg azon tulemelkedve. Célja: haználata a' kormányhatalomnak szabadelmű eszmék terjesztésére. Lapjai: Siécle, Courrier Français, Constitutionnel, Commerce. Vezére: Odilon-Barrot. 3) Baloldali közép: 142 (1834ben: 114). Elve: népfölség, elméletileg az ész haladásától korlátoztatva, gyakorlatilag pedig a' szerződésből származott 1830iki charta által, minden politikai haladásnak alkotmány-szerű sorompókba szorításával. Célja: megerősítése 's fölmagasztalása a' mostani dynastiának; függetlensége és szilárdabb alapokra emeltetése a' kormányhatalomnak. Lapjai: Temps, (talán Messenger is), 's néha a' Constitutionnel. Vezére: Dupin. Miniszteri: 163 (1834ben ugyanennyi.) Elve: hallgatás a' fölségi kérdéstről, 's minden az 1830iki chartát megelőzőtől jogról 's cselekvényről. Célja: erősen összpontosult monarchia; az ország politikai munkásságának királyban 's kormányban össztítése. Lapjai: Moniteur és Charte. Vezére: a' miniszterség. 5) Jobb közép 's doctrinairek: 64 (1834ben 83.) Elvök: határtalan kir. hatalom, isteni jogszerűség helyett józan észen alapulva; a' nemzeti fölség eszméjét kizárva, 's a' királyságot olly hatalomnak képzelve, melly bizonyos előre arra rendelt személyek birtokába adaték, mások fölötti uralkodásra. Célja: hatalmas rendezése a' birtoknak 's aristokratái osztályzata a' társaságnak. Egyedáruosság 's hatalombírási minden áron. Visszatérés a' restauratio célzatihoz. Lapjai Débats, Sajtó, Jour. de Paris, Paix. Vezére: Guizot. b) Legitimisták: 15 (1834ben 18). Elvök, jogszerűség (legitimítás) isteni törvényen alapulva, 's elkerülhetlen engedélyek által mérsékelve, egyébiránt minden szabadságot csak tettőlagnak, nem pedig jogszerűleg létezőnek tekintvén, 's minden pillanatban megszüntethetőnek. Céljuk trónra juttatása a' Bourbononok idős ágának 's régi királyságnak. Lapjaik: Gazette, Quotidienne, Europe, France, Vezérük: Berryer. Meg kell itt jegyezni, miszerint e' három középosztály: bal közép, miniszteri 's jobb közép, valóságban nincsenek annyira külön valva mint itt; elveik nem olly szerfölött élesen ellenkeznek egymással, 's harczaikban nem annyira elméleti különbségek forognak fön, mint inkább hatalombírási vágy. E' három felekezetből választ férfiakat az egész intéző hatalmas kéz kormányzókul, 's közülök egyik sem részesül nagyobb kitüntetésben a' másikkal, valamint szinte egyet sem mondhatni a' kegy-köriből egészen kizárótnak.

A' Parisban jelenlevő követek nagy része már kijelölé helyét a' dec. 18iki első ülésre a' kamrában. Az előkészületek alkalmasint egészen betöltendik december fogytát, 's az elnök-választás és fölírási vita csak a' választási hatalmazottság megvizsgálása után mehendhet véghez. Vélemény szerint, a' kormány most is a' költségvetéssel (budget) 's pénzügyi számolatokkal kezdetendi meg az üléseket. —

Perregaux tábornok már csakugyan elhunyt Damrémont oldalán kapott sebei következtében Constanineben; a' francia hadsereg sokat veszít halála által. — A' constantinei hadseregben 47 tiszt 's 36 közbíró nyert böcsületrendi keresztet vezérsége kitüntetésül. — Algieri levelek szerint oct. 30ról Abd-el-Kader még sem adá által a' francziáknak azon birtokrészt, mellyhez ezeknek kötött szerződésnél fogvásti joguk van, képviselőjeül mindazáltal Algierban már kinevezé Gavarini északamerikai consult. Kinevező levele, melly nem nyerheté meg a' francia lapok tetszését, mivel az emir abban magát hasonló lépcsőre állítja Franciaországgal, így hangzik: Dicsértessék az Isten, ki az egyetlen Isten; kivüle egyéb Isten nincsen, sem más valamely imádott lény. Az igazhitűk emirje, az igen hatalmas és magos Sid Alhadi Abd-el-Kader, Ben Bahi Eddin, üdvözlétét küldi Gavarini Károly consulnak, 's mind azoknak, kik igazság, könyörület 's erény útján haladnak. Azon nap óta, mellyen a' francziákkal békét kötünk, olly férfi valasztásáról gondolkozánk, ki ügyvivőnk lenne Algierban, közbenjáróul szolgálna köztünk, 's kölcsönös baráti viszonyunkat föntarthatná. Végre sok dicséretet hallánk Önrel, névszerint, hogy Ön egyike a' legéleseb látásu 's legbátrabb férfiaknak, 's e' tulajdonokkal még sok tudományt 's ügyességet is párosít. Ön egyedül az tehát, kit mi használni szeretnénk. Mi gondolkozni fogunk Önrel, 's Ön azért minden hasznos vállolatunkat teljesítendi, elannyira, hogy minden Önnék vezérléte alatt leend. Ön közleni fogja velünk mindazt, mi azoknak (a' francziáknak) 's magunknak szükséges leend, mi pedig viszont tudatni fogjuk Önnel azt, mi tetszésünkkel ellenkezik; arról is folytonos tudomásban fog Ön bennünket tartani, mi Algierban érdekinkkel összeütközöleg történend. Ön minden ügyben 's tekintetben képviselőnk leend, mert mi mindenkinek jólétet, békét, pénzbeli hasznot, csöndet 's bátorságot ohajtuk az úton. — Parisban már közhiedelemmé vált, miszerint Algier csakugyan végkép megtartani szándékozik a' kormány; e' tekintetben már minden bizonytalan izgás megszűnt, 's a' király, ki eddig, hihetőleg diplomatai okoknál fogva, mindig idegenkedést mutatott e' terv iránt, már most maga is nyíltan mellette nyilatkozik. Ugy látszik, hogy a' külföldről eddig fenyegetőzött nehézségek Algier iránt már legyőzötvék, 's Molé gr. nemcsak szerencsés házasság-szerző, hanem ügyes diplomata is, ha t. i. egész tartományok sorsa 's bírása forog kérdésben. Bár mit mondjanak is a' roszakaratuak, mégis minden esetre őszintén meg kell vallanunk, miszerint a' most fenálló rendszer férfiai csakugyan eleget tettek, noha egyébiránt nem igen sokat beszéltek 's igen keveset ígértek. — Valée tábornok nov. 4én következő napiparancsot intéze hadseregéhez: „Medsche-el-Hammar, nov. 1jén. Katonák! Ti farszító 's dicső táborozást végeztetek, 's épen azon napon tértek táborotokba vissza, mellyen azt egy hónap előtt elhagyátok. E' rövid idő alatt egy természet 's művészet által erősített várost foglaltatok el, 's egy tartományt békét szerzétek, mellyet már több év óta kegyetlen háboru nyomorgata. Franciaország büszkén tekintend a' zászlóitokat körző repkényre, 's az ősz harczosak tetszést hangoztatandnak fiatal utódik szerencsés harcziara. Én részemről szerencsésnek tartom magamat, hogy a' sors hosszú pályám végén még egyszer illy vitéz 's hű sereg parancsnokságára hívtok meg. Köszönöm munkás segélyteket, mit több súlyos alkalomkor tapasztalnom engedtetek. A' kir. hg, ki mindenkor előttetek haladva, minden nélkülüstikben osztakozott, hírül viendi a' királynak elszánt vitézségeket, mellyet minden alkalomkor mutatatok, 's nem kétlem, föls. igazságszeretete nem sokára díszesíteni fogja az érdemeseket illő pályabérrel. — Hír szerint Valée tábornok vonakodik az afrikai sereg főparancsnokságát elfogadni. — Brossard tábornok már megjelent Parisban 's a' perpignani hadi törvényszék elibe fog állítani. Az ellene támasztott vádak: eltulajdonítás; nyilvános tisztviselőknak megvesztőgéttel kísértése; olly dolgokba keveredés, mik nem férhetének össze álláspontjával, 's összeesküvés a' lakosok fölfegyverzésére a' kir. hatalom ellen. Tudósító tisztül a' pörben Robert 17 sz. sőrezredbeli őrnagy nevezteték.

(Toulonnais) Nov. 12én egy tunisi corvette érkezék partvizünkre, 's rendkívüli fontosságú sürgönyöket hozza, miket parancsnoka azonnal Parisba kért küldetni. Ő maga is a' vesztegido eltöltö után Parisba szándékozik; küldetését végzendő a' miniszterségnél. Magányos levelek szerint a' tunisi bey igen kíváncsi szemekkel tekintet Constantinere, 's most azon indítványt terjeszté a' francia kormány elibe: adatnék át neki e' tartomány kormányzata bizonyos nevezetes mennyiségű adófizetés mellett. Ha a' tunisi bey, mint fiatal, szilárd elvű 's a' francziákat tisztelő férfi, francia katonaság segedelmevel, mellynek tartása az arabokra rovandó adóbul kerülne ki, kormányozván a' constantinei beységet, arra kötelezné magát, hogy az arab törzsokeket Franciaországtul függésben folyvást megtartja, 's a' francia gyarmatosak 's utasok sorsát mindenkor biztosítandja, ugy valóban teljes készséggel fogadhatná el ajánlatát a' kormány; mert már valóban itt ideje, hogy e' tekintetben valahára éhhatározó lépés történjék, melly a' közkívánatot kielégítse. — Ujabb

